

TEKST 'GEEN VIJANDEN ZIJN' – 10 DEC. 2023

We zijn hier om onze woede te delen en ons diepe verdriet, onze onmacht en onze grote zorgen om wat er gebeurt in Gaza en Israël: de beestachtige actie van Hamas op 7 oktober en het lot van de gijzelaars, en de krankzinnigheid van de over-reactie van Israël daarop, die tot nu toe aan bijna 8000 kinderen het leven kostte, waaronder veel net geboren baby's en kinderen onder de tien jaar, vanmiddag staan er in Den Haag 8000 paar kinderschoenen om te laten zien hoevéél dat is. 21.000 doden in totaal, plus het verdrijven van 1,8 miljoen van de 2,2 miljoen inwoners van Gaza. Daarna worden hun steden en dorpen en de wegen ertussen verwoest met tapijtbombardementen.

U hebt het vrijdag kunnen horen: op geen enkele manier is dit te rijmen met internationaal humanitair recht. Dit gaat ver voorbij aan het recht tot zelfverdediging dat elk land heeft, ook Israël. Maar niet zo. Een onmiddellijk staakt-het-vuren is nu hoog nodig.

Wat doen we met onze woede, met onze pijn? De verleiding is groot om net zo buiten proportie te gaan reageren als Israël. Bijvoorbeeld door Joodse Nederlanders te bedreigen, zodat die niet meer veilig over straat kunnen. Of door antisemitische posts op social media.

Wij willen vandaag in de leer gaan bij Daoud Nassar. Hij is een christelijke, Lutherse, Palestijn die een boerderij heeft bij Bethlehem, op de Westbank, het andere deel van Palestina. Zijn levensvisie zie je als je naar zijn boerderij toe loopt, je klimt over een roadblock, loopt een weggetje omhoog en ziet deze steen. Met daarop zijn levensvisie: We refuse te be enemies. We weigeren vijanden te zijn. Ons tot vijanden te laten maken.

Dat betekent: werken aan een levenshouding waarin je niet blind reageert op hoe een ander zich gedraagt, maar jij bepaalt zelf hoe je reageert, hoe en wat en wie je wilt zijn.

Vaak gaat het zo: als iemand je bedreigt, ga je terug dreigen. Als iemand je uitscheldt, ga je terugschelden. Je gaat net zo doen als de ander. Dan word je net zo'n vijand als de ander. De ander bepaalt jouw gedrag. Daoud en zijn familie zeggen: daar doen we niet aan mee. Wij kiezen zélf onze houding en die is niet vijand-zijn.

Wat dat in de praktijk inhoudt? Als er een militaire jeep zijn land oprijdt, loopt Daoud erop af en geeft de militairen een hand en vraagt naar hun familie, hun kinderen. Maar de militairen in volle bewapening verwachten agressie, 'Palestijnen gooien toch altijd stenen?' Ze raken in de war van zo'n vriendelijke Palestijn – en rijden weg - en denken: 'hoe kan hij zo doen?'

Daoud noemt zijn boerderij 'Tent of Nations', tent van alle volken. Hij nodigt mensen uit de omgeving uit, ieder die wil, voor ontmoetingen, gesprekken, zomeractiviteiten voor kinderen om onbezorgd te kunnen spelen. Maar ook Europeanen en Amerikanen, om op zijn boerderij mee te doen, met de kinderen of met het werk. In 2013 was hij op bezoek in Hoofddorp en maakte grote indruk met zijn zachtmoedige vastberadenheid.

Dat inspireert ons vandaag om niet blind te reageren, woede op woede te stapelen, te schelden, maar te zien wat onder die woede zit: dat we begaan zijn met de mensen in Gaza en Palestina, op de Westbank en Oost-Jeruzalem. Menselijkheid die we niet kwijt willen raken, empathie met hen – en met de Israëli's die ook bang zijn.

Dat moet je heel bewust opbouwen en steeds weer opnieuw bedenken voor het in je wortelt. Maar het kan – daar is Daoud het levende bewijs van. Daarom nodigen we jullie uit

de komende tijd daarbij stil te staan, elke dag is er vast wel zo'n situatie. Succes!
Straks kunnen jullie je naam zetten op een kaart die we per mail aan Daoud sturen.

We willen jullie vragen 1 minuut stil te zijn, verbonden met Daoud, met alle mensen die zich angstig afvragen hoe het verder moet, en natuurlijk verbonden met die bijna 2 miljoen slachtoffers in Gaza nu.